

Brainstorm Vondelpark

Omdat mensen hun gedrag graag laten leiden door wat andere mensen doen, bestaat een beproefde oplossing om zwerfafval te voorkomen uit het inzetten van een door sociale bewijskracht gevormde norm: Dit is hoe anderen zich hier gedragen en is daarom het juiste gedrag (de zogenaamde descriptieve norm).

Deze afbeelding biedt een concreet voorbeeld van hoe een dergelijke norm werd ingezet om het plaatsen van afval naast de container tegen te gaan. De bewerkstelligde gedragsverandering bestond uit een afname van het aantal dagen dat bijplaatsing plaatsvond, evenals een afname in de hoeveelheid bijgeplaatst afval¹.

In de campagne wordt reeds gebruik gemaakt van normen die aangeven welk gedrag van de bezoekers verwacht wordt. De descriptieve norm biedt hierop een werkzame aanvulling: Het eerste type norm geeft aan welk gedrag van mensen wordt verwacht, het tweede type norm wijst erop dat de meeste mensen dit gedrag ook vertonen. Een belangrijke aanvulling daar vooral descriptieve normen gedrag motiveren.

Een norm kan ook door middel van een afbeelding worden weergegeven. Bij ander normoverschrijdend gedrag is dit al werkzaam gebleken, bijvoorbeeld bij het creëren van stilte in een stiltecoupé².

In het Vondelpark zouden wij de descriptieve norm dan ook met een afbeelding willen weergeven in de vorm van een 'tentoonstelling'; het Vondelpark door de jaren heen. Het park wordt voorzien van billboards van het park in het verleden waarop de norm wordt overgebracht; het park is schoon en er zijn mensen te zien zijn die hun afval in een afvalbak werpen. De Vondelkabouter is op de billboards aanwezig en levert commentaar. Hij zou kunnen aangeven uit welk jaar de foto komt en bijdragen aan het overbrengen van de descriptieve norm door iets te zeggen als "Al tijden houden vrijwel alle bezoekers ons Vondelpark schoon".

Het op deze manier inkleden van een beproefde interventie biedt de volgende voordelen. Allereerst is deze vorm passend bij het vergroten van de betrokkenheid bij het park zoals in de campagne wordt beoogd. Daarnaast zal een dergelijke 'tentoonstelling' de aandacht van de bezoekers meer trekken dan een bord met enkel tekst. Verder is een afbeelding ook begrijpelijk voor de vele buitenlandse toeristen die Amsterdam bezoeken en geen Nederlands spreken.

Fig. 1 Billboard

Fig. 2 Voorbeeld van een billboard in het park. Tekst: "Tijdens de Nederlandse Summer of Love hield iedereen het Vondelpark ook gewoon netjes. "

¹Voorbij Bijplaatsingen: Gedragsinterventies voor het effectief terugdringen van afvalbijplaatsing bij afvalcontainers (2010).

²Het spoor bijster: Het verminderen van normoverschrijdend gedrag in de trein (2010). Tekstballon rechteraafbeelding: